

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Friderici Karg Bambergensis Franconis. Pax Religiosa Sive De exemptionibus, & subjectionibus Religiosorum

Karg von Bebenburg, Johann Friedrich

Herbipoli, 1680

II. De iis, quæ concernunt Abbatissam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38315

CAPUT II.

Deiis, quæ concernunt Abbatissam.

457. Sylloge considerandorum in Abbatissa, seu qualibet Praefecta Religiosa.
458. Electio ubi & coram quo facienda.
459. De concordia & discordia in votis.
460. Aetas & qualitates eligenda.
461. Confirmatio Electionis.
462. Abbatissa perpetua benedici plerumque solent.
463. Egressus, & benedictio Electæ.
464. Multiplex velum Religiosarum.
465. Oblatio intortitorum.
466. Refectio sacramentalis, & Inthronizatio Abbatissæ.
467. Reditus Abbatissæ intra Clausuram.
468. Quid & quantum possit Abbatissa in spiritualibus?
469. De rerum spiritualium administratione.
470. Obligatio Abbatissæ ad Clausuram: ubi de egressu ad præstandum Principi seculari homagium.
457. Circa electionem & personam Abbatissæ, Priorissæ, vel alterius

alterius cujuscunque superioris Religioſæ, plura ſunt conſideranda. 1. electio, confirmatio, ſiquæ dignitate Abbatiali fulgeat, ejuſdem benedictio. 2. ætas & ſtatus. 3. Regimen. 4. an ſi monaſterium feudum habeat à Domino temporali, exire poſſit è clauſura ad præſtandum homagium?

458. Electio fieri debet per vota ſecreta collecta ab ipſomet Epifcopo, vel Ejus Commiſſario, cum interuentu probatarum aliquot perſonarum ejuſdem ordinis, vel aliarum, ante cancellorum fenestrellam S. Communioni deſtinatam, niſi vel juſtus ſubornationis timor ſit, vel votum infirmæ eò deſcendere non valentis ſit exquirendum, Si cubi verò Superior Regularis eligentium exemptarum vota, vidente & audiente Epifcopo, vel Ejuſdem ſubſtituto, excipiat, S. Congregatio Concilio. *Septembris* 1639. huic uſui ſtandum eſſe declaravit, dummodo Regulares Epifcopo vel Ejuſdem Vicario, intereſſe ac

ac præsidere volenti diem electionis
 Abbatissæ opportunè denuntient, eum-
 que ad præfinitum usque tempus expe-
 tent: quod cum hic nuper à P. Alberto
 Spoenlein dignissimo Priore Domini-
 canorum in electione novæ Priorissæ
 Conventus S. Marci intermissum fuis-
 set, per litteras Reversales contestari
 is debuit obligationem suam, & sponde-
 re meliorem deinceps sui muneris in-
 monenda & expectanda Celsitudine sua,
 vel Eiusdem Commissariis, observatio-
 nem, 10. April. 1680. Cui Juri Celsitudo
 sua Bambergæ similiter iussit insisti.

489. Quantum ad ipsa vota, per du-
 stertias partes suffragiorum, conclu-
 denda est electio, ita ut deficiente vel
 uno, toties juxta determinationem E-
 piscopi, vel, hoc nullatenus compa-
 rente, alterius superioris, iteranda sint
 diversis temporibus scrutinia, donec
 concordent. At si eo tempore lapsa non
 conveniant in eligenda, devolvitur ad
 Episcopum facultas magis idonea
 Z pro

pro arbitrio suo deputandi S. Cong. infatu ill
 una Cremonensi 12. Octobris 1592. apud pensfat
 Piasecium. sari, v
 ristæ:
 ca s
 dū pen
 cis, ut
 defectu
 za, qua
 coles
 Emma

460. Quoad eligendæ ætatem & ali-
 as qualitates, certum est primò, reguli-
 riter in eligenda Abbatisa vel Priorissa
 annos quadraginta ætatis, ac octo pro-
 fessionis S. C. Trid. *ses. 25. de Regular.*
c. 7. qualis si non reperiatur, triginta æta-
 tem annos ætatis, & quinque professio-
 nis completè requiri c. *In demeritibus*,
43. de elect. in 6. ita ut nulla minoris æ-
 tatis eligi possit; sed postulanda sit à S.
 sede Apostolica: nisi monasterium re-
 center erectum esset, nec aliqua eius-
 dem ordinis inveniretur in tota provin-
 cia pollens tantâ ætate & cæteris qual-
 tatibus à S. C. Trid. requisitis: immo
 quas eminet ea, quòd à pluribus annis
 post expressam professionem laudabili-
 ter vixerit. Tertiò desideratur in eli-
 genda iudicii maturitas, prudentia, ac
 discretio, quanta haberi in sceminis po-
 test, Quartò excluduntur ab Abbatisa
461
 mari de
 del. à S
 ita Sec
 Episco
 it, vel
 terium
 mptur
 Consti
 & praf
 electio
 rogare
 to in R
 fatu

Cong. in fatu illegitimo thoro natae, seclusa di-
 92. apu dispensatione gl. in *cit. c. Indemnitatibus* S.
 em & all- sari, ver. *Canonica*. & plerique Cano-
 o, regul- nistæ: nisi Religiones à S. sede Apосто-
 Priorilla ca singulare privilegium præ habeant
 to pro dispensandi cum monialibus sibi subje-
 Regulari tis, ut etiam illegitimæ, non obstante
 ginta fal- defectu natalium, eligi possint Abbatis-
 ro fessio- sæ, quale jactant Generales ac Provin-
 ritatis, ciales omnium mendicantium apud
 inoris- Emmanuelem Rodriquez.

461. Electio Canonicè facta confir-
 mari debet à superiore immediato, vi-
 del. à S. Pontifice, si monasterium sari-
 tæ Sedi immediatè subjectum sit; ab
 Episcopo loci, si huic immediatè sub-
 dit, vel à superiore Regulari, si mona-
 terium illud sit ejusdem ordinis & ex-
 emptum, quin Episcopus, etiam post
 Constit. *Inscrutabili*. ultra interventum
 & præsidium, jus aliquod confirmandi
 electionem Abbatisæ exemptæ sibi ar-
 rogare ullatenus valeat, ut S. Congre-
 go in Resp. *ad dubium*, §. in calce ejus-
 dem

dem constitutionis positum deditur
 Et hæc confirmatio non habet cer-
 formam à Jure præstitutam, ac quæ-
 dolibet fieri potest, sive per viva-
 cem, sive per scripturam: dum
 declaretur animus Confirmantis.
 bita causæ cognitio præmittenda.

462. Quæ perperam sunt in
 post confirmationem obtentam,
 dici plerumque solent sub Missa
 celebranda de die cum collecta.
 Et sub uno per Dominum dicitur
 oratione diei: à quibus providen-
 dum est intra annum apud Episcopum
 pro benedictione, nisi subita
 tionabilis, sub pœna amissionis
 ris ac juris acquisiti, Clemen-
 dentes. 2. §. Statuimus. De statu
 chor.

463. Electâ existente in choro
 habitu, proceditur ad missam
 Alleluja, si dicitur; vel usque
 mum versum tractus, aut sequen-
 clusivè: tuncque Electa à Matro-

ociata è monasterio egrediens præsen-
 tur Pontifici, coram quo ante medi-
 um Altaris sedente in faldistorio genu-
 flexa præstat juramentum fidelitatis, ei-
 que porrigit chartam pendente sigillo
 lino munitam. Deinde procumbit à si-
 nistris Benedicentis ad litanias, in qui-
 bus ad verba: *ut hanc presentem Ele-*
ctam &c. bis à Pontifice surgente cum
 baculo benedicatur; completisque lita-
 niis, super Eadem manente prostrata
 dicuntur *Pater noster, versus, & oratio-*
nes juxta Pontificale; quibus absolutis,
 Electa surgens, ante Pontificem in ge-
 nua se demittit, qui præfationem pro-
 sequendo, ad verba: *Propitius infunde:*
&c. manus imponit super caput Electæ,
 donec eò perveniat: *separetur indigna.*
 quibus tunc amotis, finitâque præfatio-
 ne, cum 4. orationibus annexis, sedet
 acceptâ mitrâ & Abbatisæ coram se ge-
 nuflexa Regulam tradens, ait: *Accipe*
Regulam &c. aut sicubi moris est, ut e-
 iam tradatur baculus, sicut Herbipoli
 in

Z 3

in Monasterio S. Afræ ordinis S. Benedicti, suo loco, & juxta formam in benedictione Abbatum adhiberi solitam eundem Abbatissæ consignat: si quæ non fuit antea velata, ei velum, proprio Pontificali, imponit.

91
30

464. Ubi notandum est multiplex esse velum Monialium, quorum primum *Probationis* seu *Receptionis* dicitur, quod novitiis à principio datur, & album esse solet: tametsi Virgines Dico dicandæ quondam, loco velaminis pallio fusci coloris caput obtententur. Secundum *Professionis*, hodie passim nigrum, olim etiam purpureum datur omnibus Religionem solemniter profitentibus, tum virginibus, tum viduis. Tertium *consecrationis* specialiter cum benedictione solis Virginibus imponitur. Quartum *Prælationis* abbatissis cum certa benedictione datur, quamquam hodie ab usu recesserit, fortassis antea non fuissent velata: præcipue monet Pontificale Romanum,

465. His ex ordine peractis, Pontifex procedit ad missam, cui Abbatissa assistit in loco ad partem sibi parato: dictoque offertorio, præcedentibus duobus famulis cum intortitiis accensis, Ipsa associata à duabus Matronis, coram Pontifice sedente in faldistorio ante medium Altaris genuflexa, offert Ei duo intortitia, præbitoque Pontificis ea recipientis manui osculo, ad locum sibi assignatum regreditur: Pontifex vero, lotis ac tersis manibus, prosequitur missam, in qua sub uno *per Dominum* dicitur secreta pro *Electa* cum secreta de die.

466. Pontifex de propria manu sacramentaliter refectus, Abbatissæ porrigit Sacram Synaxin; dictisque Postcommunionem diei cum alia pro *Electa* sub uno *per Dominum*; nec non *Ita missa est*, vel *Benedicamus Domino*, mitrâ receptâ inthronizat Abbatissam in sede; tum à dextris Ejus, mitrâ depositâ, con-

Z 4   versus

versus ad Altare, intonat Hymnum Ambrosianum à Choro prosequendum.

467. Interim Pontifice manente sine mitra apud Sedem, Abbatissa à Ministris associata intra clausuram reverentis & à Senioribus ante portam excepta perducitur ad Chorum, ubi omnes Religiosas ad amplexum admittit: Pontifice sub finem hymni, sine mitra dicente versus & orationem; ac tandem sumptis mitrâ ac pedo, impertiente solemnem benedictionem.

468. Circa formam regiminis potissimum occurrunt: 1. *Quid quantum possit in spiritualibus? 2. quomodo habeat rerum temporalium administrationem?* De potestate ordinis nulli unquam Catholico dubium fuit, quod mulieres illius planè sint incapaces jurisdictione verò spirituali, absonant absurdum vocat Innocentius III. *de pen. & remis.* quod Abbatissæ Moniales proprias benedicunt & publicè prædicare præsumant,

sto, ex domestica, materna, mereque
 privata potestate quadam monialibus
 suis quandoque (non tamen cum inter-
 minatione censuræ) præcipiant, bene-
 dictiones elargiantur, aut propter peri-
 culum, quod ex cohabitatione virorum
 imminere posset, in eadem non servatis
 ordinariis Juris formulis inquirant, ea-
 rumque instructioni privatæ, domesti-
 cæ institutioni, ac similibus incumbant;
 imò & alicubi Presbyteros ad Ecclesi-
 as quasdam vacantes præsentent: cum
 hæc vel non egrediantur imperii œco-
 nomici limites; vel si potestatem ali-
 quam spirituales involvere videantur,
 ea solum *ratione finis & objecti* sit ta-
 lis, quatenus sub Abbatissæ directione
 per actus prædictos intenditur Religio-
 sa perfectio & beatitudo æterna; *non*
autem ratione modi nec in res spiritua-
 les, aut ipsam Ecclesiam, cujus regimen
 illi concedi non potest, absque Hierar-
 ehici Ordinis, in quo mulier, ad subje-
 ctionem nata *Gen. 3. v. 16*, silere jube-

tur 1. *Corin.* 14. v. 34. Inversio
 Qua de re plura vide, si libet, in *Paro-*
eis Cogitationibus meis super redemptio-
unitate Religionis in Germania. Quae
 12. n. 152. Sicubi verò spectant
 prerogativis Abbatisse cuiusmodi
 compulsiva in Clericos à S. Sede
 cessa videtur, illa tamen à domestica
 materna, qualem *Joan.* 19. v. 26.
CHRISTUS B. M. Virginis in Sa-
 annem Evangelistam indulsit, cui
 me differt; nec ad censuras aut
 ea iudicia consurgere potest.
 Materna & oeconomica auctoritas
 consistit, cui similem retinent
 Matres in filios suos Clericali licet
 adscriptos. Unde quod de Juris
 abbatissarum, post confirmationem
 ferendi beneficia, & instituendos
 cos in Capellis ex c. *Dilecta*, 12.
major. & *obed.* dicitur, intelligitur
 non est de institutione auctoritate
 per quam datur potestas exerce-
 tam animarum, quae nec actu, nec

G
 30

in uerborum
et, in Part
er redact
ania. Qu
Specia
cuipiam
S. Sebe
domestica
7. 19. 1
gini in S
ullerat, m
aras in p
potest.
ca aut
retinet
ricali lic
d de Jure
ationem
stituendi
ETA. 11.
intellig
autho
exce
actu, nec

u mulieribus ejusmodi potestatis
prorsus incapacibus competit; sed de
ea, quæ dat titulum & possessionem, ut
Sylvester *in summa* declarat.

469. Circa rerum temporalium ad-
ministrationem, singulorum ordinum
Regula, & consuetudo, præcipuè debet
attendi: quibus circumscriptis, seu ni-
hil speciale disponentibus, Authores &
Glossa ad cit. c. *Dilecta*. conveniunt,
Abbatissam habere liberam admini-
strationem rerum sui Monasterii, adin-
star Abbatum, in iis, quæ sexui & sacris
Canonibus nequaquam repugnant.

470. Undè cum quoad remansio-
nem strictam intra clausuram non mi-
nus Abbatissæ, quàm cæterarum moni-
alium libertas arctetur, nullo ex capite,
etiam sub prætextu administrationis,
egredi poterit, nisi concurrentibus ju-
stâ causâ, & legitimâ licentiâ; ac speci-
atim, si personaliter ab Ipsa præstan-
dum esset homagium Principi sæculari,
quo casu c. *Periculoso* i. de statu Regu-
lar.

lar. in 6. ei permittitur, ut, de præ-
& licentia Episcopi loci, cum hono-
& decente societate, duarum vel plu-
um scil. de antiquis monialibus, de-
pellani, exire possit, homagio facti-
quamprimùm commodè poterit, et
ipsum monasterium è vestigio reser-
ra: ne quid ullatenus committatur
fraudem moræ Claustralis. Quæ
stitutio expressè innovata fuit à S. C.
*Tridentino *ses. 25. de Regularibus**
*à B. Pio V. per Constit. *Decorabilis**
fuisse videtur, ob commune bonu-
monialium, ne, ob dicti juramenti pro-
teritionem, seu dum amittant.

CAPUT III.

De educandis, seu Convictibus
Religiosarum: ubi de Urbani
narum Instituto.

471. *Frustrus educationis puellarum in*
Religiosas.
 472. *Conditiones pro educandis præcipue*
instantiam Episcopi Hieracen[sis].